

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001933

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-05-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волкова Олена Олегівна

2. Olena Volkova

Кваліфікація: 053

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: психологія

Дата захисту: 15-05-2024

Спеціальність за освітою: психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 45.053.2024 / ID 5009

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.21.51, 15.01.07

Тема дисертації:

1. Копінг-поведінка моряків в умовах невизначеності та ризику.
2. Coping Behavior of Sailors in Conditions of Uncertainty and Risk.

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене вивченню проблеми копінг-поведінки особистості моряка в умовах невизначеності та ризику. У контексті українського суспільства, актуальність зазначеної проблеми стає особливо гострою та невід'ємною частиною сучасних психологічних досліджень. Специфіка останніх десятиліть в Україні насичена низкою складних подій, що спричиняють стрес, серед яких: воєнні дії, пандемія COVID-19, соціальні та економічні кризи, – що своєю чергою чинять тиск на психологічне та фізичне здоров'я та благополуччя особистості. Виявлено, що дослідження копінг-стратегій у професійній діяльності, зокрема в умовах невизначеності та ризику, є надзвичайно важливим для психології професійної діяльності. Визначено, що особливо важливим є розуміння контексту здоров'я та благополуччя професіоналів на робочому місці з позицій саночентричного підходу. Доведено, що професія моряка вимагає особливого підходу до формування й розвитку копінг-поведінки та основними чинниками, які впливають на цей процес, є індивідуально-психологічні особливості моряка, його досвід, рівень підготовки, а також

соціально-економічні умови діяльності. З'ясовано, що типові умови роботи моряка знаходяться під впливом низки факторів, що можуть стати джерелом стресу та потенційної небезпеки. Систематизовано об'єктивні та суб'єктивні фактори невизначеності та ризику в мореплавстві (просторова депривація, технічні збої, ризик піратства, екстремальні погодні умови, інтерперсональні фактори). Обґрунтовано, що копінг-поведінка моряків в умовах невизначеності та ризику є ключовим елементом їх професійної діяльності, яка допомагає їм ефективно долати виклики та ризики у своїй професійній діяльності. Визначено наступні підсистеми, що характеризують досліджувані психологічні конструкти: Підсистема «Копінг-поведінка моряка»; Підсистема «Умови невизначеності та ризику»; Підсистема «Загальний інтелектуальний розвиток особистості»; Підсистема «Особистісні особливості моряка»; Підсистема «Психологічний стан моряка»; Підсистема «Фізичний стан здоров'я моряків»; Підсистема «Соціально - демографічні показники». Проведено емпіричну верифікацію розробленої системної моделі для дослідження взаємин між визначеними параметрами, що характеризують на змістовному рівні ключові параметри підсистем. Розроблено Авторську анкету та визначені психодіагностичні методики: Метод портретних виборів Л. Сонді, метод колірних виборів М. Люшера, 16-ти факторний особистісний опитувальник Р. Кеттелла (Форма А), Методика В. Шутца (FIRO-B), Короткий орієнтовний, відбірковий тест В.Н. Бузіна, Е.Ф. Вандерліка (КОТ) та модифікований Н.В. Родіною Опитувальник для виявлення копінг-стратегій WOCQ.

2. The dissertation research is dedicated to the study of the problem of coping behavior of the sailor's personality in conditions of uncertainty and risk. In the context of Ukrainian society, the relevance of the mentioned problem becomes particularly acute and an integral part of modern psychological research. The specificity of the last decades in Ukraine is filled with a series of complex events that cause stress, among which: military actions, the COVID-19 pandemic, social and economic crises, – which in turn put pressure on the psychological and physical wellbeing of individuals. It was found that the study of coping strategies in professional activities, especially in conditions of uncertainty and risk, is extremely important for the psychology of professional activity. It is determined that understanding the context of health and wellbeing of professionals at the workplace from the perspective of a salutogenic approach is particularly important. It has been proven that the profession of a sailor requires a special approach to the formation and development of coping behavior, and the main factors that influence this process are the individual-psychological characteristics of the sailor, his experience, level of training, as well as socio-economic conditions of activity. It has been discovered that typical working conditions of a sailor are influenced by a number of factors that can become a source of stress and potential danger. Objective and subjective factors of uncertainty and risk in navigation have been systematized (spatial deprivation, technical failures, piracy risk, extreme weather conditions, interpersonal factors). It is substantiated that the coping behavior of sailors in conditions of uncertainty and risk is a key element of their professional activity, which helps them effectively overcome challenges and risks in their professional activity. The following subsystems characterizing the studied psychological constructs have been identified: The subsystem of "Sailor's Coping Behavior"; The subsystem of "Conditions of Uncertainty and Risk"; The subsystem of "General Intellectual Development of Personality"; The subsystem of "Personal Characteristics of the Sailor"; The subsystem of "Psychological State of the Sailor"; The subsystem of "Physical Health Condition of Sailors"; The subsystem of "Socio-demographic Indicators". An empirical verification of the developed systemic model for studying the relationships between the defined parameters, which characterize the key parameters of the subsystems at the content level, has been conducted. An Author's questionnaire and defined psychodiagnostic techniques have been developed: The L. Szondi Portrait Election Method, the M. Lüscher Color Test, the R. Cattell Sixteen Personality Factor Questionnaire (Form A), the W. Schutz FIRO-B Method, the V.N. Duzhin and E.F. Vanderlik Short Preliminary Selection Test (SPS), and the N.V. Rodina Modified WOCQ Questionnaire for Identifying Coping Strategies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного,

людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Волкова О.О. Концепція емпіричного вивчення психологічних особливостей та копінг-поведінки моряків в умовах невизначеності та ризику. // Журнал «Габітус». - № 35, 2022, Одеса, 2022. С.106-111 (фахова публікація) DOI: 10.32843/2663-5208.2022.35.14
- Волкова О.О. Проблема психічного здоров'я моряків у контексті пандемії COVID-19 та війни в Україні. // Журнал «Габітус». - № 46, Одеса, 2023. С.248-254 (фахова публікація) DOI: 10.32782/2663-5208.2023.46.41
- Волкова О.О. Соціально-психологічні чинники впливу на копінгповедінку моряків в умовах невизначеності та ризику. Журнал «Перспективи та інновації науки» Серія «Медицина» № 1(35) 2024, Київ- Р.859-869 (фахова публікація) DOI: 10.52058/2786-4952-2024-1 (35)-859-869
- Volkova O.O. The problem of anxiety among Ukrainian students on remote learning during COVID-19 pandemic. // Journal of the Polish Medical Association «Wiadomosci Lekarskie», VOLUME LXXV, ISSUE 8 PART 1, AUGUST 2022, Poland 2022. P.1844-1848 (Webofscience / Міжнародна публікація). DOI: 10.36740/wlek202208105
- Biron B.V., Bulakh I.A., Volkova O.O., Olkhovskiy D.F., Rodin V.S. Psychological testing of individual sinstressful situations: test-taking attitudes and perception of visual stimuli. // No. 5 (2022): Journal of Ophthalmology (Ukraine) Published: 2022-11-15. P.75-80 (Скопус публікація) DOI: 10.31288/oftalmolzh202257180

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U000260

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Родіна Наталія Володимирівна

2. Natalia Rodina

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луньов Віталій Євгенійович
2. Vitalii Lunov

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 24262621

Місцезнаходження: ,

Форма власності:

Сфера управління: Академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данилюк Іван Васильович
2. Ivan Danyliuk

Кваліфікація: д. психол. н., професор, член-кор., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070994

Місцезнаходження: , Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смокова Людмила Степанівна
2. Liudmyla Smokova

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курова Анастасія Володимирівна

2. Anastasiia Kurova

Кваліфікація: д. психол. н., доцент, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6595-492X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кононенко Оксана Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кононенко Оксана Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лукашук Світлана Борисівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна